

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เรื่อง พฤติกรรมการนิเทศงานการพยาบาลตามการรายงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการนิเทศงานการพยาบาลตามการรายงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในตำแหน่ง และประสบการณ์ด้านการอบรม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศงานการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย เป็นเอกสารที่หัวหน้าหอผู้ป่วยได้จัดทำหรือมีไว้ในหน่วยงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนการนิเทศ ประกอบด้วย คู่มือ แบบฟอร์ม แบบสำรวจ สมุดบันทึก แผนงานต่าง ๆ
2. หัวหน้าหอผู้ป่วย เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วย อย่างน้อย 1 ปี โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา คือหัวหน้าหอผู้ป่วยปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ซึ่งให้บริการตรวจรักษาโรคทั่วไป และมีแผนกผู้ป่วยในที่รับผู้ป่วยรักษาในโรงพยาบาล ได้โรงพยาบาลจำนวน 5 แห่ง คือ โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลเลิดสิน โรงพยาบาลเด็ก โรงพยาบาลสงฆ์ และโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ประกอบด้วยแผนกอายุรกรรม ศัลยกรรม กุมารเวชกรรม จักษุ โสต คอ นาสิก ผู้ป่วยหนัก และอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำนวนประชากรทั้งหมด 94 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามโรงพยาบาล

โรงพยาบาล	ประชากร (คน)
ราชวิถี	25
เลิศสิน	22
เด็ก	15
สงฆ์	13
นพรัตนราชธานี	19
รวม	94

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบตรวจสอบเอกสาร และแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาดำเนินการสร้างแบบตรวจสอบเอกสาร และแบบสอบถาม

ให้ครอบคลุมด้านการวางแผนการนิเทศงาน การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของหัวหน้าหอผู้ป่วย ได้แก่ แผนกที่ปฏิบัติงาน อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในตำแหน่ง การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารการพยาบาลการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศงานการพยาบาล

ตอนที่ 2 แบบตรวจสอบเอกสาร และแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมงานการนิเทศงานการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

การวางแผนการนิเทศงาน เป็นการตรวจสอบเอกสารที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ซึ่งมีรายการพฤติกรรมจำนวน 5 ข้อ โดยมีหลักเกณฑ์ในการตอบดังนี้

มี หมายถึง หัวหน้าหรือผู้ช่วยได้มีการจัดทำ หรือจัดให้มีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศงานการพยาบาล

ไม่มี หมายถึง หัวหน้าหรือผู้ช่วยไม่มีการจัดทำ หรือจัดให้มีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศงานการพยาบาล

การให้คะแนน

มี มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ไม่มี มีค่าเท่ากับ 0 คะแนน

การดำเนินการนิเทศ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ซึ่งมีรายการพฤติกรรมจำนวน 30 ข้อ

การประเมินผลการนิเทศ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ซึ่งมีรายการพฤติกรรม จำนวน 10 ข้อ โดยมีหลักเกณฑ์ในการตอบดังนี้

ปฏิบัติทุกครั้ง หมายถึง ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการนิเทศงานด้านการดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศเป็นประจำ

ปฏิบัติบ่อยครั้ง หมายถึง ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการนิเทศงานด้านการดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศบ่อย แต่ไม่ทุกครั้ง

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการนิเทศงานด้านการดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศบ้าง แต่ไม่บ่อย

ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง หมายถึง ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการนิเทศงานด้านการดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศน้อย หรือเกือบไม่มี

ไม่ได้ปฏิบัติ หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการนิเทศงานด้านการดำเนินการนิเทศ และประเมินผลการนิเทศเลย

การให้คะแนน

ปฏิบัติทุกครั้ง	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน
ไม่ได้ปฏิบัติ	มีค่าเท่ากับ	0	คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการนิเทศงานการพยาบาลตามการรายงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ซึ่งเป็นรายการปัญหา การวางแผนการนิเทศงาน การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ จำนวน 15 ข้อ โดยมีหลักเกณฑ์ในการตอบดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ๆ เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติกิจกรรมด้านการวางแผนการนิเทศงาน การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้น ๆ เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติกิจกรรมด้านการวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้น ๆ เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติกิจกรรมด้านการวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศเป็นบางส่วน
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้น ๆ เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติกิจกรรมด้านการวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ บ้างเล็กน้อย ซึ่งสามารถแก้ไขได้
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ๆ เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติกิจกรรมด้านการวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ น้อยมากจนเกือบไม่มี

การให้คะแนน

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การเสนอผลการวิเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมพิจารณาและกำหนดค่าเฉลี่ยสำหรับแปลความหมายพฤติกรรมกรณีเทศงานการพยาบาล และปัญหากรณีเทศงานการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามรายด้าน และรายข้อดังนี้

ด้านการวางแผนการนิเทศงาน เสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ (นิตยา เศษพรหม, 2532)

ร้อยละ 1 - 20	หมายความว่า	พฤติกรรมกรณีเทศงานนั้นมีการปฏิบัติ น้อยที่สุด
ร้อยละ 21 - 40	หมายความว่า	พฤติกรรมกรณีเทศงานนั้นมีการปฏิบัติ น้อย
ร้อยละ 41 - 60	หมายความว่า	พฤติกรรมกรณีเทศงานนั้นมีการปฏิบัติ ปานกลาง
ร้อยละ 61 - 80	หมายความว่า	พฤติกรรมกรณีเทศงานนั้นมีการปฏิบัติ มาก
ร้อยละ 81 - 100	หมายความว่า	พฤติกรรมกรณีเทศงานนั้นมีการปฏิบัติ มากที่สุด

ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ เสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (นิตยา เศษพรหม, 2532)

0.00 - 0.49	หมายความว่า	พฤติกรรมกรณีเทศงานนั้นไม่มีการปฏิบัติ
0.50 - 1.49	หมายความว่า	พฤติกรรมกรณีเทศงานนั้นมีการปฏิบัติ น้อย
1.50 - 2.49	หมายความว่า	พฤติกรรมกรณีเทศงานนั้นมีการปฏิบัติปานกลาง
2.50 - 3.49	หมายความว่า	พฤติกรรมกรณีเทศงานนั้นมีการปฏิบัติมาก
3.50 - 4.00	หมายความว่า	พฤติกรรมกรณีเทศงานนั้นมีการปฏิบัติมากที่สุด

ด้านปัญหาการนิเทศงานการพยาบาล เสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย
(ประคอง กรรณस्त, ม.ป.ป.)

1.00 - 1.49	หมายความว่า	ข้อความนั้นเป็นปัญหาการนิเทศงาน น้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายความว่า	ข้อความนั้นเป็นปัญหาการนิเทศงาน น้อย
2.50 - 3.49	หมายความว่า	ข้อความนั้นเป็นปัญหาการนิเทศงาน ปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายความว่า	ข้อความนั้นเป็นปัญหาการนิเทศงาน มาก
4.50 - 5.00	หมายความว่า	ข้อความนั้นเป็นปัญหาการนิเทศงาน มากที่สุด

การหาความตรงของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาพยาบาล และผู้บริหารการพยาบาล จำนวน 9 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก) เป็นผู้ตรวจสอบและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ในด้านความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ใน 9 ท่าน มีความคิดเห็นตรงกัน จะถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ส่วนข้อที่ไม่ได้ตามเกณฑ์ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดสอบใช้

การหาความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยการนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลตำรวจ แห่งละ 20 คน แล้วนำมาคำนวณหาความเที่ยงดังนี้

ด้านการวางแผนการนิเทศ ทดสอบหาความเที่ยงโดยใช้วิธีของ คูเดอร์ - ริชาดสัน (Kuder - Richardson Reliability) คือ K - R 20 ได้ค่าความเที่ยง 0.74

ด้านการดำเนินการนิเทศและการประเมินผลการนิเทศ รวมทั้งปัญหาการนิเทศงานการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย หาความเที่ยงโดยใช้วิธีของ Cronbach's Coefficient Alpha ได้ค่าความเที่ยง 0.94 และ 0.75 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลเลิศจลิน โรงพยาบาลเด็ก โรงพยาบาลสงฆ์ และโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับประชากรด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดวันเพื่อมาเก็บแบบสอบถาม และตรวจสอบเอกสาร ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 5 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 28 มิถุนายน 2536 ถึง 28 กรกฎาคม 2536 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด 94 ฉบับ ได้รับคืน 91 ฉบับ

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด และอัตราส่วนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ประชากร	แบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด		แบบสอบถามที่ได้รับคืนและสมบูรณ์	
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ
โรงพยาบาล				
ราชวิถี	25	25	25	100
เลิศจลิน	22	21	21	95.4
เด็ก	15	15	15	100
สงฆ์	13	11	11	84.6
นพรัตนราชธานี	19	19	19	100
รวม	94	91	91	96.8

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ
  2. ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการนิเทศงานการพยาบาลตามการรายงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย
- วิเคราะห์ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการนิเทศงานการพยาบาลตามการรายงาน ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ด้านการวางแผนการนิเทศงาน โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการนิเทศงานการพยาบาลตามการรายงาน ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ด้านการดำเนินการนิเทศ และประเมินผลการนิเทศ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการนิเทศงานการพยาบาล ตามการรายงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามประสบการณ์การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารการพยาบาล การได้รับการอบรมเกี่ยวกับกรรมการนิเทศงานการพยาบาล โดยการทดสอบค่า t (t-test)

2.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการนิเทศงานการพยาบาลตามการรายงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในตำแหน่ง โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's test for possible Comparison)

3. วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการนิเทศงานการพยาบาลตามการรายงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน